

Warszawa, dnia 20 września 2011 r.

**Szanowny Pan
Bronisław Komorowski
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej**

ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Prezydencie!

W związku z projektem nowelizacji ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) implementującej dyrektywę 2003/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Izba Wydawców Prasy, Fundacja im. Stefana Batorego, Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich, Fundacja e-Państwo, Centrum Aktywności Społecznej Pryzmat, Forum Obywatelskiego Rozwoju, Stowarzyszenie Wolnego Słowa, Instytut Allerhanda, Stowarzyszenie 61 i inne organizacje oraz osoby prywatne pragną wyrazić zaniepokojenie ostatecznym kształtem ustawy, która utrzymuje zapisy sprzeczne z konstytucyjnymi i międzynarodowymi gwarancjami dostępu do informacji publicznej. Jednocześnie zwracamy się z apelem o niepodpisywanie przedmiotowej ustawy lub o skierowanie jej do Trybunału Konstytucyjnego na podstawie art. 122 ust. 3 Konstytucji RP.

Sejm RP uwzględniając część uwag organizacji pozarządowych, w tym interwencję Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Izby Wydawców Prasy z dnia 26 lipca 2011 r. wypracował projekt kompromisowy (druk sejmowy nr 4555-A), który następnie w dniu 31 sierpnia 2011 r. przybrał postać ustawy o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej i niektórych innych ustaw. Natomiast poprawka przyjęta przez Senat, z inicjatywy senatora Marka Rockiego, w dniu 14 września 2011 r. (druk sejmowy nr 4673) stanowi powrót do wersji pierwotnej ustawy. Poprawka ta została przyjęta przez Sejm dnia 16 września 2011 r. pomimo sprzeciwu wielu organizacji pozarządowych (kopię stanowiska oraz apeli organizacji przekazujemy w załączniku).

Zauważamy pozytywne i warte wdrożenia aspekty tej nowelizacji, przede wszystkim wprowadzenie jako podstawowej zasady bezpłatności i braku ograniczeń wykorzystania informacji publicznej. W toku debaty nad nowelizacją organizacje pozarządowe zgłaszały jednak liczne uwagi co do projektu:

1. Pozbawienie sądów powszechnych kompetencji do rozstrzygania niektórych spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej;
2. Błędna transpozycja dyrektywy odnośnie określenia terminu udostępnienia informacji do ponownego wykorzystywania;
3. Nieprecyzyjne przepisy dotyczące opłat za ponowne wykorzystywanie informacji publicznej mogące powodować niezgodność ustawy z dyrektywą oraz godzące w pewność obrotu prawnego;
4. Dopuszczenie możliwości umów na wyłączność w zakresie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego w przepisach odrębnych (innych niż ustawa o dostępie do informacji publicznej);
5. Ogólnikowość niektórych zapisów, sprawiająca, iż nowe przepisy mogą skutkować ograniczeniami w dostępie do informacji publicznej daleko wykraczającymi poza uzasadnioną konieczność.

Niepokojący jest nie tylko tryb wprowadzenia poprawki, ale również jej uzasadnienie – oparte na gwarancjach wynikających z Konstytucji RP. Ograniczenia dostępu do informacji publicznej wskazane w art. 61 ust. 3 Konstytucji RP wprowadzane ze względu na ważny interes gospodarczy państwa pociągają za sobą konieczność każdorazowego zbadania owego ważnego interesu gospodarczego i zasadności jego ograniczenia. Przyjęta poprawka do ustawy o dostępie do informacji publicznej wprowadza ogólny zakaz ujawniania informacji, który stoi w sprzeczności z wyżej wymienionymi gwarancjami. W sprawach wymienionych w art. 5 ust. 1a pkt. 1 i 2 niezbędne wydaje się nałożenie obowiązku każdorazowego badania czy chroniony ważny interes gospodarczy jest na tyle istotny żeby ograniczyć dostęp do informacji publicznej. Obecne brzmienie projektu może prowadzić do znaczącego ograniczenia w dostępie do informacji istotnych z punktu widzenia interesu społecznego, dotyczących międzynarodowych działań organów władzy. Wątpliwości co do poprawki wyraziła również dnia 15 września 2011 r. Komisja Administracji i Spraw Wewnętrznych rekomendując jej odrzucenie (druk sejmowy nr 4678).

W związku z powyższymi uwagami co do parlamentarnego procesu legislacyjnego, jak i meritum senackiej poprawki, zwracamy się do Pana Prezydenta z apelem o niepodpisywanie ustawy o zmianie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niektórych innych ustaw lub skierowanie przedmiotowej ustawy do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej.

Z wyrazami szacunku,

Organizacje i inicjatywy:

Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT
 Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych
 Forum Obywatelskiego Rozwoju
 Fundacja „Merkury”
 Fundacja Aktywności Lokalnej
 Fundacja e-Państwo
 Fundacja im. Stefana Batorego
 Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka
 Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
 Gazeta Stacja Tłuszcz
 Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Idea 2000
 Inicjatywa Watchdog.edu.pl
 Instytut Allerhanda
 Izba Wydawców Prasy
 Komitet Obrony Lokatorów
 Krytyka Polityczna
 Polska Zielona Sieć
 ResPublica Nowa
 Sopocka Inicjatywa Rozwojowa
 Stowarzyszenie „Szansa”
 Stowarzyszenie 61/MamPrawoWiedziec.pl
 Stowarzyszenie Blogmedia24.pl
 Stowarzyszenie Bona Fides

Stowarzyszenie Eko-Unia
Stowarzyszenie Gazet Lokalnych
Stowarzyszenie Kastor - Inicjatywa dla Rozwoju
Stowarzyszenie Klon-Jawor
Stowarzyszenie Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich
Stowarzyszenie My Poznaniacy
Stowarzyszenie Polites

Stowarzyszenie Sąsiedzkie Włochy
Stowarzyszenie Szkoła Liderów
Stowarzyszenie Okolica
Stowarzyszenie Wolnego Słowa
Strońskie Forum Obywatelskie
Wielkopolska Rada Koordynacyjna Związek Organizacji Pozarządowych

Osoby prywatne:

Bartosz Pieliński, Warszawa
Krzysztof Marusiński, Orzysz
Władysław Łoś, Warszawa

Maksymilian Brzeziński, Reda
Grzegorz Gołębiak, Poznań

W załączniku:

1. Pismo HFPCz z dnia 16 września 2011 r. do Grzegorza Schetyny, Marszałka Sejmu
2. Stanowisko Stowarzyszenia Liderów Grup Lokalnych Grup Obywatelskich z dn. 5 września 2011r.

Kopia:

1. Szanowna Pani Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich
Aleja Solidarności 77, 00- 090 Warszawa
2. Marszałek Sejmu RP – pos. Grzegorz Schetyna
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa
3. Marszałek Senatu RP – Bogdan Borusewicz
4. Doradca Prezydenta RP – Henryk Wujec
Kancelaria Prezydenta RP, ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa